

Agatha Christie
SYSIPIMEÄ
SYKSY

WSOY

Agatha Christie

S Y S I P I M E Ä
S Y K S Y

Salajuonia sadesäälle dekkareiden kuningattarelta

SUOMENTANEET HILKKA PEKKANEN
SEKÄ KIRSTI KATTELUS, ANNA-LIISA LAINE,
KRISTIINA RIKMAN JA JUKKA SAARIKIVI

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

- »Murha tallikujalla», suomentanut Anna-Liisa Laine, ilmestyi ensi kertaa kokoelmassa *Särkyneen peilin arvoitus* (WSOY 1977).
- »Niin kauan kuin valoa riittää», suomentanut Jukka Saarikivi, ilmestyi ensi kertaa kokoelmassa *Kirstun arvoitus* (WSOY 1999).
- »Kolmiodraama Rodoksella», suomentanut Anna-Liisa Laine, ilmestyi ensi kertaa kokoelmassa *Särkyneen peilin arvoitus* (WSOY 1977) nimellä »Kolmiodraama Rhodoksella».
- »Hukkumiskuolema», suomentanut Kristiina Rikman, ilmestyi ensi kertaa kokoelmassa *Kolmetoista* (WSOY 1983).
- »Mittanauhamura», suomentanut Kirsti Kattelus, ilmestyi ensi kertaa kokoelmassa *Hiirenloukku* (WSOY 1977).
- »Syyttäjän todistaja», suomentanut Anna-Liisa Laine, ilmestyi ensi kertaa kokoelmassa *Kuoleman koira* (WSOY 1978).
- Muut novellit suomentanut Hilikka Pekkanen tätä laitosta varten.

Katkelmat Vanhasta testamentista novellissa
»Väijyvän kuoleman talo» ovat vuoden 1992 raamatunkäännöksestä.

1. PAINOS

ENGLANNINKIELINEN ALKUTEOS
Autumn Chills

Autumn Chills © 2023 Agatha Christie Limited. All rights reserved.
Down in the Wood. Excerpted from *An Autobiography* © 1975 Agatha Christie Limited.
All rights reserved.
Murder in the Mews © 1936 Agatha Christie Limited. All rights reserved.
The Case of the Rich Woman © 1932 Agatha Christie Limited. All rights reserved.
While the Light Lasts © 1924 Agatha Christie Limited. All rights reserved.
Triangle at Rhodes © 1936 Agatha Christie Limited. All rights reserved.
Death by Drowning © 1931 Agatha Christie Limited. All rights reserved.
The Bird with the Broken Wing © 1930 Agatha Christie Limited. All rights reserved.
The Lemesurier Inheritance © 1923 Agatha Christie Limited. All rights reserved.
The House of Lurking Death © 1924 Agatha Christie Limited. All rights reserved.
Tape-Measure Murder © 1941 Agatha Christie Limited. All rights reserved.
The Voice in the Dark © 1926 Agatha Christie Limited. All rights reserved.
Four-and-Twenty Blackbirds © 1940 Agatha Christie Limited. All rights reserved.
The Witness for the Prosecution © 1925 Agatha Christie Limited. All rights reserved.

AGATHA CHRISTIE*, POIROT*, MARPLE*, TOMMY AND TUPPENCE*,
the Agatha Christie Signature and the AC Monogram Logo are registered trademarks
of Agatha Christie Limited in the UK and elsewhere. All rights reserved.

www.agathachristie.com

Suomenkielinen laitos © Hilikka Pekkanen, Kirsti Kattelus,
Anna-Liisa Laine, Kristiina Rikman, Jukka Saarikivi ja WSOY 2026

ISBN 978-951-0-51784-0

Painettu EU:ssa
Werner Söderström Osakeyhtiö
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki
Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@wsoy.fi

Sisällys

Johdanto 7

Murha tallikujalla 9

Rikkaan naisen tapaus 75

Niin kauan kuin valoa riittää 92

Kolmiodraama Rodoksella 102

Hukkumiskuolema 133

Siipirikko 156

Lemesurierin perintö 180

Väijyvän kuoleman talo 194

Mittanauhamurha 215

Ääni pimeässä 231

Kaksikymmentäneljä mustarastasta 252

Syyttäjän todistaja 272

Johdanto

METSÄSSÄ

Torquayssa oli neiti Guyerin tyttökoulu, ja äitini sopi niin, että kävin siellä kahtena päivänä viikossa opiskelemassa tiettyjä aineita. Yksi niistä oli aritmetiikka, ja sitten oli vielä kielioppia ja ainekirjoitusta. Pidin aritmetiikasta, kuten aina, ja saattaa olla, että aloitin siellä algebraakin. Kielioppia en ymmärtänyt ollenkaan: en käsittänyt, miksi joitakin sanoja nimitettiin prepositioiksi enkä mitä verbien oli tarkoitus tehdä. Koko homma oli minusta kuin vierasta kieltä. Minusta oli hauskaa kirjoittaa, mutta en menestynyt ainekirjoituksessa kovin hyvin. Arvostelu oli aina sama: aineeni olivat liian mielikuvituksellisia. Minua moitittiin ankarasti siitä, etten pysynyt asiassa. Muistan erityisesti »Syksyn». Aine alkoi hyvin kullankeltaisilla ja ruskeilla lehdillä, mutta jotenkin kummasti siihen ilmestyi sika – luultavasti etsimään metsästä tammenterhoja. Joka tapauksessa kiinnostukseni sikaan sai minut unohtamaan syksyn kokonaan, ja aine päättyi Sika Kippurahännän riehakkaisiin seikkailuihin ja sen ystävilleen järjestämiin upeisiin pyökinpäihinäjuhliin.

Kirjoitin toisinaan paljonkin runoja. Minut valtasi äkillinen kiihtymys, ja riensin kirjoittamaan muistiin sen, minkä tunsin kuplivan mielessäni. Ei minulla mitään yleviä tavoitteita ollut. En kaivannut muuta kuin satunnaista *Poetry*

Review -lehden palkintoa. Luin äskettäin uudelleen yhden runoistani, joka ei minusta ollut hullumpi; ainakin se tuo julki jotain sellaista, minkä halusin ilmaista. Siksi panen sen tähän:

Metsässä

*Paljaat puunoksat pilvetöntä taivasta vasten,
(ja metsän hiljaisuus),
lehdet lojuvat lohduttomina jalkojen juuressa,
rohkeat ruskeat rungot odottavat aikansa
(ja metsän hiljaisuus).
Kevät on ollut kepeä kainoudessaan,
kesä kuohunut kiihkeää lempeä,
syksy siirtyy kiihkosta suruun,
lehdet, kukat ja kiihko – karisseet kaikki*

*mutta kauneus – karisematta kauneus jää
metsään!*

*Paljaat puunoksat kumottavassa kuutamossa
(ja jokin liikahtaa metsässä),
lehdet kahisevat ja nousevat kuolleista,
oksat ojentuvat ja venyvät valossa
(ja jokin kävelee metsässä).
Kuivat lehdet kiljuvat, kieppuvat elävinä!
Kuoleman pakottamina pirulliseen polkkaan!
Pelästyneet puut kirkuvat ja keinuvat!
Tuuli kulkee ohi valittaen ja väristen...*

Ja pelko – alaston pelko poistuu metsästä!

Murha tallikujalla

I

»Antaisko herra pennyn paukkua varten?»

Pieni likanaamainen poika hymyili mielistelevästi.

»Taatusti ei!» ylikomisario Japp sanoi. »Ja kuulehan, vintiö...»

Seurasi lyhykäinen saarna. Pelästynyt poikaviikari perääntyä äkkiä huomauttaen lyhyesti ja ytimekkäästi nuorille ystävilleen:

»Hitto, sehän on jepari joka on pyntännyt itsensä hienoksi!»

Joukkio livisti tiehensä laulaa loilottaen:

*Muista aina ennen muuta
viidennettä marraskuuta,
päivää Ruutisalaliiton.
Moinen juoni kauhistaa,
unohtaa ei sitä saa,
vaikka kauan aikaa siit' on.*

Ylikomisarion seuralainen, pieni vanhahko mies jolla oli munanmuotoinen pää ja muhkeat sotilaallisen näköiset viikset, hymyili itsekseen.

»*Très bien*, Japp», hän huomautti, »piditte oikein hyvän saarnan! Onnittelen!»

»Koko Guy Fawkesin päivä on pelkkä törkeä tekosyy kerjäämiseen!» Japp sanoi.

»Mielenkiintoinen perinnäistapa», Hercule Poirot mutisi. »Ammutaan ilotulitusraketteja – pam – pam – kauan sen jälkeen kun mies jonka muistoksi niitä ammutaan ja hänen tekonsa on unohdettu.»

Scotland Yardin mies oli samaa mieltä.

»En usko että monikaan noista tenavista todella tietää kuka Guy Fawkes oli.»

»Ja pian syntyy epäilemättä sekaannusta. Onko marraskuun viidennen päivän *feu d'artificella* tarkoitus kunnioittaa vai paheksua hänen tekoaan? Olisiko Englannin parlamenttitalon räjäyttäminen ilmaan ollut synti vai urotyö?»

Japp nauraa hykersi.

»Joidenkin mielestä varmasti jälkimmäinen.»

Miehet kääntyivät pois pääkadulta ja tulivat melko hiljaiselle tallikujalle. He olivat syöneet yhdessä päivällistä ja kävelivät nyt oikotietä kohti Hercule Poirotin asuntoa.

Kävellessään he kuulivat yhä silloin tällöin ilotulitusraketien pauketta. Kultasaderyöppy valaisi ajoittain taivaan.

»Sopiva murhailta», Japp huomautti ammattimaisen kiinnostuneesti. »Tällaisena iltana kukaan ei kuulisi esimerkiksi laukausta.»

»Minusta on aina ollut omituista etteivät useammat rikolliset käytä hyväkseen sitä seikkaa», Hercule Poirot sanoi.

»Tiedättekö, Poirot, toisinaan minä melkein toivon että te tekisitte murhan.»

»*Mon cher!*»

»Niin, haluaisin vain nähdä kuinka te ryhtyisitte siihen.»

»Mutta hyvä Japp, *jos* minä tekisin murhan, teillä ei olisi pienintäkään mahdollisuutta nähdä – kuinka minä ryhtyisin siihen! Todennäköisesti te ette edes tietäisi että murhaa on tehtykään.»

Japp nauroi hyväntuulisesti ja suopeasti.

»Senkin itserakas pieni pirulainen», hän sanoi leppoisasti.

Hercule Poirotin puhelin soi puoli yhdeltätoista seuraavana aamuna.

»Haloo? Haloo?»

»Haloo, tekö siellä, Poirot?»

»*Oui, c'est moi.*»

»Japp täällä. Muistatteko kun tulimme eilen illalla kotiin Bardsley Gardens Mewsin kautta?»

»Niin?»

»Ja että puhuimme siitä kuinka helppoa olisi ampua joku noiden sähköisten ja rakettien paukkeessa?»

»Aivan.»

»No, sillä kujalla tehtiin itsemurha. Numero neljässätoista. Eräs nuori leski – rouva Allen. Olen menossa nyt sinne. Haluatteko tulla mukaan?»

»Anteeksi, rakas ystävä, mutta lähetetäänkö yleensä teidän asemassanne oleva henkilö tutkimaan itsemurhatapausta?»

»Älykäs kaveri. Ei – ei lähetetä. Itse asiassa meidän lääkärimme näyttää arvelevan että tässä jutussa on jotain omituista. Tuletteko? Minulla on jotenkin sellainen tunne että teidän pitäisi olla siinä mukana.»

»Totta kai minä tulen. Sanoitteko numero neljättoista?»

»Pitää paikkansa.»

Poirot saapui Bardsley Gardens Mews 14:ään melkein samaan aikaan kun Japp ja kolme muuta miestä ajoivat autolla talon eteen.

Numero 14 oli selvästikin kaikkien kiinnostuksen kohteena. Suuri ihmisten piiri – autonkuljettajia, heidän vaimojaan, juoksupoikia, tyhjäntoimittajia, hyvin pukeutuneita ohikulkijoita ja lukematon määrä lapsia – oli kerääntynyt tuijottamaan numero neljättoista suu auki ja silmät pyöreinä.

Virkapukuinen konstaapeli seisoj portailla ja yritti parhaansa mukaan pitää uteliaita aloillaan. Valppaannäköisiä nuoria miehiä touhusi paikalla kameroineen, ja he ryntäsivät eteenpäin kun Japp astui autosta.

»Nyt ei ole mitään teille», Japp sanoi työntäen heitä syrjään. Hän nyökkäsi Poirotille. »Siinähan te olettekin. Mennään sisään.»

He pujahtivat nopeasti sisään, ovi sulkeutui heidän jälkeensä ja he havaitsivat seisovansa hyvin ahtaasti tikapuu- maisten portaiden juurella.

Joku mies ilmestyi portaiden yläpähän, tunsii Jappin ja sanoi:

»Tänne ylös, olkaa hyvä.»

Japp ja Poirot nousivat portaat.

Portaiden yläpäässä seisova mies avasi vasemmanpuoleisen oven ja he astuivat pieneen makuuhuoneeseen.

»Ajattelin että haluaisitte minun kertaavan pääkohdat.»

»Aivan oikein, Jameson», Japp sanoi. »No, antaa kuulua.»

Piirikomisario Jameson ryhtyi kertomaan.

»Kuollut on rouva Allen. Asui täällä ystävänsä, jonkun neiti Plenderleithin kanssa. Neiti Plenderleith oli käymässä maalla ja palasi tänä aamuna. Hän avasi oven avaimellaan ja hämmästyi kun ketään ei ollut kotona. Eräs nainen tulee yleensä kello yhdeksältä hoitamaan heidän talouttaan. Hän meni ensin yläkerrassa sijaitsevaan omaan huoneeseensa – toisin sanoen tähän huoneeseen – ja sitten porrastasanteen poikki ystävänsä huoneeseen. Ovi oli lukittu sisäpuolelta. Hän tempoi kahvaa, koputti ja huusi, mutta ei saanut vastausta. Lopulta hän huolestui ja soitti poliisiasemalle. Kello oli silloin kymmenen neljäkymmentäviisi. Me tulimme heti tänne ja mursimme oven. Rouva Allen makasi kasassa lattialla pää luodin lävistämänä. Hänen kädessään oli automaattiasse – 6,25-kaliiberinen Webley – ja tapaus näytti selvältä itsemurhalta.»

»Missä neiti Plenderleith nyt on?»

»Hän on alakerran olohuoneessa. Hyvin rauhallinen, tehokas nuori nainen, sanoisin. Hänellä on järkeä päässään.»

»Puhun kohta hänen kanssaan. Minun on paras tavata nyt Brett.»

Japp käveli Poirotin seuraamana porrastasanteen poikki ja astui vastapäiseen huoneeseen. Pitkä vanhahko mies kohotti katseensa ja nyökkäsi.

»Terve, Japp, hyvä että tulit tänne. Tämä on omituinen juttu.»

Japp lähestyi häntä. Hercule Poirot loi nopean tutkivan katseen ympäri huonetta.

Huone oli paljon suurempi kuin se josta he olivat juuri poistuneet. Siinä oli ulokeikkuna, ja kun toinen huone oli pelkästään makuuhuone, tämä oli korostetusti olohuoneeksi naamioitu makuuhuone.

Seinät olivat hopeanväriset ja katto smaragdinvihreä. Verhoissa oli modernistinen hopean ja vihreän kirjava kuvioitus. Matala sohva oli verhottu hohtavalla smaragdinvihreällä tika-tulla silkkipeitteellä ja sillä oli lukuisia kullan- ja hopeanvärisiä tyynyjä. Huoneessa oli korkea vanhanaikainen pähkinäpuinen kirjoituslipasto, pähkinäpuinen korkeajalkainen kaappi ja monta uudenaikaista välkkyvää kromioitua tuolia. Matalalla lasipöydällä oli savukkeenpätkien täyttämä iso tuhkakuppi.

Hercule Poirot nuuhki herkkävainuisesti ilmaa. Sitten hän siirtyi Jappin viereen katsomaan ruumista.

Lattialla lojui kasassa nuoren, ehkä kaksikymmentä-seitsemänvuotiaan naisen ruumis siinä asennossa johon se oli pudonnut kromioidulta tuolilta. Naisella oli vaalea tukka ja sirot piirteet. Hänen kasvoillaan oli hyvin vähän ehostusta. Ne olivat sievät, haikeat, kenties hieman tyhmät kasvot. Pään vasemmalla puolella oli runsaasti hyytynyttä verta. Oikean käden sormet puristivat pientä pistoolia. Naisen yllä oli yksinkertainen tummanvihreä korkeakauluksinen puku.

»No, Brett mikä hätänä?»

Japp katsoi myös kokoon käpertynyttä hahmoa.

»Asennossa ei ole huomauttamista», lääkäri sanoi. »Jos hän ampui itsensä, hän luisui todennäköisesti tuolilta juuri tuohon asentoon. Ovi oli lukossa ja ikkuna suljettu sisäpuolelta.»

»Sanoitte ettei siinä ole huomauttamista. Mikä sitten on hullusti?»

»Katsokaa pistoolia. En ole koskenut siihen – olen odottanut sormenjälkimiehiä. Mutta voisitte nähdä varsin hyvin mitä tarkoitan.»

Poirot ja Japp polvistuivat yhdessä tutkimaan tarkemmin pistoolia.

»Käsitän mitä tarkoitatte», Japp sanoi ja nousi. »Ase on koukistuneella kämmenellä. Hän näyttää pitelevän sitä – mutta todellisuudessa hän ei pitele sitä. Mitä muuta?»

»Vaikka kuinka paljon. Pistooli on hänen oikeassa kädessään. Katsokaa nyt haavaa. Pistoolia on pidetty lähellä päätä aivan vasemman korvan yläpuolella – pankaa merkille, vasemman korvan.»

»Hm», Japp mutisi. »Se näyttää ratkaisevan asian. Hän ei siis voinut pidellä pistoolia ja laukaista sitä siinä asennossa oikealla kädellään?»

»Kerta kaikkiaan mahdotonta, sanoisin. Käsivartta voisi kiertää niin pitkälle, mutta epäilen voisiko silloin ampua laukausta.»

»Tapaushan vaikuttaa silloin aivan selvältä. Joku muu ampui hänet ja yritti saada sen näyttämään itsemurhalta. Entä lukittu ovi ja ikkuna?»

Komisario Jameson vastasi tähän.

»Ikkuna oli kiinni ja säpissä, mutta vaikka ovi olikin lukossa, *me emme ole löytäneet avainta.*»

Japp nyökkäsi.

»Niin, se oli paha erehdys. Kuka hänet sitten ampuikin, tämä lukitsi lähtiessään oven ja toivoi ettei avaimen puuttumista pantaisi merkille.»

Poirot mutisi:

»*C'est bête, ça!*»

»Älkäähän nyt, Poirot, mies hyvä, ette te saa arvostella kaikkia muita oman loistavan älynne mukaan! Itse asiassa juuri sentapainen pieni yksityiskohta voi helposti jäädä huomiotta. Ovi on lukossa. Ihmiset murtautuvat sisään. Nainen löydetään kuolleenä – pistooli kädessään – ilmeinen itsemurha – hän on lukinnut itsensä huoneeseen tehdäkseen sen. Avainta ei ryhdytä etsimään. Itse asiassa oli onnen kauppaa että neiti Plenderleith kutsui paikalle poliisin. Hän olisi voinut pyytää paria autonkuljettajaa murtamaan oven – ja silloin avainkysymykseen ei olisi kiinnitetty lainkaan huomiota.»

»Niin, tuo on kai totta», Hercule Poirot sanoi. »Se olisi ollut monien luonnollinen reaktio. Poliisihan on viimeinen keino, eikö niin?»

Hän tuijotti yhä ruumista.

»Huomaatteko jotain erityistä?» Japp kysyi.

Kysymys oli huoleton mutta hänen silmänsä olivat tarkat ja valppaat.

Hercule Poirot pudisti hitaasti päätään.

»Katsoin hänen rannekelloaan.»

Hän kumartui ja hipaisi sitä sormenpäällään. Se oli siro jalokivikoristeinen kapine joka oli kiinnitetty mustalla moareehihnalla pistoolia pitelevän käden ranteeseen.

»Aika upea kello», Japp huomautti. »Maksanut varmaan paljon!» Hän kohotti päätään ja katsoi kysyvästi Poiroitiin. »Onko siinä ehkä jotakin?»

»Mahdollisesti – kyllä.»

Poirot käveli ajatuksissaan kirjoituslipaston ääreen. Se oli senttyyppinen lipasto jonka etulevyn voi laskea alas. Sen värit oli sovitettu huolitellusti huoneen yleiseen sävyyn.

Keskellä oli melko jyrävä hopeinen mustepulloteline, sen edessä sievä vihreä lakattu imuri. Imurin vasemmalla

puolella oli smaragdinvihreä lasinen kynäkaukalo jossa oli hopeinen kynänvarsi, vihreä sinettilakkatanko, lyijykynä ja kaksi postimerkkiä. Imurin oikealla puolella oli kääntölehtikalenteri josta näki viikon, päivän ja kuukauden. Pöydällä oli myös pieni lasitölkki täynnä hauleja ja siinä korea vihreä sulkakynä. Poirot näytti olevan kiinnostunut kynästä. Hän otti sen tölkistä ja katseli sitä mutta sulassa ei ollut mustetta. Se oli selvästikin koriste – ei muuta. Hopeinen kynänvarsi musteen tahrimine terineen oli ilmeisesti se jota käytettiin. Hänen silmänsä osuivat kalenteriin.

»Tiistai, marraskuun viides», Japp sanoi. »Eilen. Se on aivan oikein.»

Hän kääntyi Brettiin päin.

»Kuinka kauan hän on ollut kuolleena?»

»Hän sai surmansa kello 23.33 eilen illalla», Brett sanoi heti.

Sitten hän hymyili nähdessään Jappin hämmästyneet kasvot.

»Anteeksi, hyvä veli», hän sanoi. »En malttanut olla esittämättä romaanien superlääkäreitä. Itse asiassa en voi arvioida kuolinhetkeä sen tarkemmin kuin kello yhdeksitoista – ja siinäkin on tunnin verran varaa puoleen tai toiseen.»

»Ai, ajattelin että rannekello olisi voinut pysähtyä – tai jotain.»

»Se onkin pysähtynyt, mutta se on pysähtynyt neljännestä yli neljän kohdalle.»

»Ja häntä ei ole kai voitu surmata neljännestä yli neljän.»

»Voit jättää sen ilman muuta mielestäsi.»

Poirot oli avannut imurin suojuksen.

»Hyvä ajatus», Japp sanoi. »Mutta ei onnistanut.»

Imurista paljastui puhdas valkoinen imuripaperi. Poirot käänteli papereita, mutta ne olivat kaikki samanlaisia.

Hän kohdisti huomionsa paperikoriin.

Siinä oli pari kolme revittyä kirjettä ja kiertokirjeitä. Ne oli revitty vain kerran ja ne saattoi helposti koota yhteen.

Jonkin entisiä sotilaita avustavan yhdistyksen lähettämä rahanpyyntö, kutsu cocktailtilaisuuteen marraskuun 3. päiväksi, sovittu tapaaminen ompelijan kanssa. Kiertokirjeet olivat ilmoitus turkisten alennusmyynnistä ja tavaratalon hinnasto.

»Niissä ei ole mitään», Japp sanoi.

»Ei, kummallista...» Poirot sanoi.

»Tarkoitatteko että itsemurhaajat jättävät yleensä kirjeen?»

»Täsmälleen.»

»Oikeastaan yksi lisätodiste siitä että se *ei* ollut itsemurha!»

Hän siirtyi pois.

»Minun on pantava mieheni nyt töihin. Meidän on paras mennä alakertaan haastattelemaan tätä neiti Plenderleithiä. Tuletteko, Poirot?»

Poirot näytti olevan yhä kirjoituslipaston ja sen varusteiden lumoissa.

Hän poistui huoneesta, mutta ovella hänen silmänsä palasivat vielä kerran räikeän smaragdinvihreään sulkyynään.

II

Kapeiden portaiden juurella olevasta ovesta pääsi suuri-kokoiseen olohuoneeseen – todellisuudessa asuinhuoneeksi muutettuun talliin. Tässä huoneessa, jonka seinät oli käsitelty karkeata rappausta muistuttavaan tyyliin ja jota koristivat etsaukset ja puupiirroksiset, istui kaksi ihmistä.

Toinen, takan viereisessä tuolissa istuva tumma, tehokkaan näköinen, kaksikymmentäseitsemän- tai kaksikymmentäkahdeksanvuotias nuori nainen oli ojentanut kätensä kohti tulenloimua. Toinen vanhemmanpuoleinen, pulska ja isokokoinen nainen, joka piteli narukassia, huohotti ja puhui molempien miesten astuessa huoneeseen.

»...ja kuten minä sanoin, neiti, minä säikähdin niin että olin vähällä tuupertua siihen paikkaan. Ja kuvitella että kaidista aamuista juuri tänä aamuna...»

Toinen keskeytti hänet.

»Riittää, rouva Pierce. Nämä herrat ovat kai poliisista.»

»Neiti Plenderleith?» Japp kysyi astuen lähemmäksi.

Tyttö nyökkäsi.

»Se on nimeni. Tämä on rouva Pierce joka käy hoitamassa talouttamme joka päivä.»

Lannistumaton rouva Pierce puhkesi taas puhumaan.

»Ja kuten minä sanoin neiti Plenderleithille, kuvitella että kaikista aamuista juuri tänä aamuna piti sisareni Louisa Maudin saada kohtaus ja minä olin ainoa joka oli saatavilla ja kuten sanoin niin verisukulainen on verisukulainen, enkä minä uskonut rouva Allenin panevan pahakseen, vaikka en koskaan haluakaan tuottaa pettymystä näille minun rouvilleni...»

Japp keskeytti hänet nokkelasti.

»Aivan niin, rouva Pierce. Ehkä te voisitte nyt komisario Jamesonin keittiöön ja kertoisitte hänelle lyhyesti kaikesta.»

Päästyään eroon suulaasta rouva Piercestä, joka poistui Jamesonin kanssa puhua pälpättäen lakkaamatta, Japp kohdisti huomionsa jälleen tyttöön.

»Olen ylikomisario Japp. No niin, neiti Plenderleith, haluaisin tietää kaiken minkä voitte kertoa minulle tästä asiasta.»

»Tietenkin. Mistä aloitan?»

Tytön itsehillintä oli ihailtava. Hänessä ei näkynyt merkkiäkään surusta tai järkytyksestä lukuun ottamatta hänen käytöksensä miltei luonnotonta jäykkyyttä.

»Mihin aikaan te saavuitte tänä aamuna?»

»Luultavasti juuri vähän ennen puolta yhtätoista. Huomasin että rouva Pierce, mokoma vanha valehtelija, ei ollut täällä...»

»Sattuuko sellaista usein?»

Jane Plenderleith kohautti harteitaan.

»Pari kertaa viikossa hän ilmestyy kello kahdeltatoista – tai ei lainkaan. Hänen pitäisi tulla yhdeksältä. Todella, kuten sanoin, pari kertaa viikossa joko hänelle ’tulee huono olo’ tai joku hänen perheensä jäsen sairastuu. Kaikki nämä päiväapulaiset ovat samanlaisia – jäävät tulematta silloin tällöin. Ei hän ole huonoimpia lajissaan.»

»Onko hän ollut teillä kauan?»

»Vain vähän toista kuukautta. Edellinen näpisteli milloin mitäkin.»

»Olkaa hyvä ja jatkakaa, neiti Plenderleith.»

»Maksoin taksin, kannoin matkalaukkuni sisään, katselin olisiko rouva Pierce paikalla mutta en nähnyt häntä ja menin yläkertaan huoneeseen. Siistin siellä vähän ja menin sitten porrastasanteen poikki Barbaran – rouva Allenin – ovelle ja totesin että se oli lukossa. Nyin kädensijasta ja koputin, mutta en saanut vastausta. Tulin alakertaan ja soitin poliisiasemalle.»

»*Pardon!*» Poirot heitti väliin nopean näppärän kysymyksen. »Eikö mieleenne juolahtanut yrittää murtaa ovi – vaikka jonkun kujalla asuvan autonkuljettajan avulla?»

Tytön silmät kääntyivät häneen päin – viileät rauhalliset harmaanvihreät silmät. Niiden katse näytti pyyhkäisevän hänen ylitseen nopeasti ja arvioivasti.

»Ei, en tainnut tulla ajatelleeksi sitä. Minusta tuntui että jos jokin oli hullusti, oli parasta kutsua poliisi.»

»Te siis ajattelitte – *pardon, mademoiselle* – että jokin *oli* hullusti?»

»Totta kai.»

»Koska koputukseenne ei vastattu? Mutta olihan mahdollista että ystäväanne oli ottanut unilääkettä tai jotain sellaista.»

»Hän ei käyttänyt unilääkkeitä.»

Vastaus tuli terävästi.

»Tai hän olisi voinut lähteä tiehensä ja lukita oven ennen lähtöään?»

»Miksi hän lukitsisi sen? Hän olisi joka tapauksessa jättänyt minulle kirjelapun.»

»Eikö hän sitten jättänyt teille mitään kirjelappua? Oleteko aivan varma siitä?»

»Tietysti olen varma siitä. Olisin nähnyt sen heti.»

Hänen äänensävyensä oli yhä terävämpi.

Japp sanoi:

»Ettekö yrittänyt kurkistaa avaimenreiästä, neiti Plenderleith?»

»En», neiti Plenderleith sanoi mietteläästi. »En tullut lainkaan ajatelleeksi sitä. Mutta en kai olisi voinut nähdä mitään, enhän? Koska avain olisi ollut reiässä.»

Hänen kysyvä, viaton ja avoin katseensa kohtasi Jappin katseen. Poirot hymyili äkkiä itseksensä.

»Te teitte tietenkin aivan oikein, neiti Plenderleith», Japp sanoi. »Ei kai teillä ollut syytä uskoa että ystävänne oli todennäköisesti tehnyt itsemurhan?»

»Ei toki.»

»Eikö hän ollut vaikuttanut huolestuneelta – tai mitenkään masentuneelta?»

Huoneessa oli äänetöntä – melko pitkään – ennen kuin tyttö vastasi.

»Ei.»

»Tiesittekö että hänellä oli pistooli?»

Jane Plenderleith nyökkäsi.

»Tiesin, hän oli tuonut sen Intiasta. Hän piti sitä aina huoneensa lipaston laatikossa.»

»Hm. Oliko hänellä sille aseenkantolupa?»

»Luultavasti. En tiedä varmasti.»

»Kuulkaahan nyt, neiti Plenderleith, kertoisitteko minulle rouva Allenista kaiken mitä tiedätte; kuinka kauan olette tuntenut hänet, missä hänen sukulaisensa ovat – todella kaiken.»

SYKSY ON TULVILLAAN
SALAISUUKSIA JA SYLLISIÄ KAHDENTOISTA
KLASSIKKONOUELLIN KOKOELMASSA.

Kesä kääntyy sykyksi ja sato kypsyy korjattavaksi, mutta lyhenevien päivien kotoisaan hämyyn ei kannata tuudittautua. Pimenevät illat ovat otollista aikaa hämärepuuhille ja kummitusjutuille, eivätkä Hercule Poirot, neiti Marple ja muut Agatha Christien rakastetut etsivät tyydy pyörittelemään peukaloitaan. Syystuulten puhaltaessa etsivämme ratkovat toinen toistaan arvoituksellisempia tapauksia syrjäisissä pikkukylissä, karmivissa kartanoissa ja aina kaukomailla saakka.

